

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De heer ir. J.F. Rummenie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 7 oktober 2025

betreft Nadere vragen over het Europese voorstel tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad wat betreft de beschermingsstatus van de wolf (*Canis lupus*)

ons kenmerk 178371

Geachte heer Rummenie,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 25 augustus 2025 met antwoorden op de nadere vragen over het Europese voorstel tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad wat betreft de beschermingsstatus van de wolf (*Canis lupus*)¹. De leden van de fractie van de **PvdD** hebben naar aanleiding hiervan een aantal vervolgvragen en opmerkingen.

Vraag 1

Op de eerdere vraag van de leden of u uw oordeel dat er sprake is van een “technische vooruitgang” waarop de wijziging is gebaseerd met citaten kunt onderbouwen is niet geantwoord. Graag ontvangen de leden alsnog een reactie.

Vraag 2

Daarnaast was gevraagd om uw oordeel dat er sprake was van een “wetenschappelijke vooruitgang” waarop de wijziging was gebaseerd met citaten te onderbouwen. De leden ontvangen tevens op deze vraag graag alsnog een reactie.

Vraag 3

In uw brief van 25 augustus 2025 schrijft u: “De Europese Commissie heeft deze analyse zelf gebruikt ter onderbouwing van haar voorstel. Tijdens de besluitvormingsprocedure bood deze analyse voldoende grondslag voor het voorstel en de wijziging van de Habitatrichtlijn”². Kunt u aangeven op welke analyse omtrent de staat van instandhouding van de wolf en op welke wetenschappelijk onderbouwde verandering daarin, de Europese Commissie zich heeft beroepen?

Vraag 4

In uw beantwoording stelt u dat bij wijziging van de bijlage van de Habitatrichtlijn gebruik is

¹ Kamerstukken I 2024/25, 33576, AN.

² Kamerstukken I 2024/25, 33576, AN, p. 8.

datum 7 oktober 2025

ons kenmerk 178371

blad 2

gemaakt van de normale wetgevingsprocedure, zoals neergelegd in artikel 290, lid 2, Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU)³. Kunt u dit nader uitleggen? De leden constateren dat deze bepaling betrekking heeft op de delegatie van bevoegdheden, wat bij het besluit tot wijziging van de Habitatrichtlijn, bestaande uit de wijziging van de bijlage, niet aan de orde was.

Vraag 5

Kunt u toelichten of artikel 19 van de Habitatrichtlijn rechtsgeldig was ten tijde van de wijziging van bijlage IV van de betreffende richtlijn?

Vraag 6

Uit welke rechtshandeling van de Raad volgt dat het bepaalde in artikel 19 van de Habitatrichtlijn buiten toepassing is verklaard op het moment dat besloten werd tot wijziging van bijlage IV?

Vraag 7

In uw beantwoording gaat u in op het algemene rechtsbeginsel van 'lex specialis derogat legi generali'. U erkent dat dit beginsel geldt, maar dat het niet van toepassing is bij de wijziging van de Habitatrichtlijn omdat deze: "ondergeschikt (is) aan het Verdrag van Lissabon, wat primair Unierecht is"⁴. Uit welke bepaling van dit verdrag blijkt dat artikel 19 van de Habitatrichtlijn door de vaststelling van het verdrag opzij is gezet?

De leden van de vaste commissie voor LNV zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

³ Kamerstukken I 2024/25, 33576, AN, p. 8.

⁴ Kamerstukken I 2024/25, 33576, AN, p. 9.